ئەی گەلی رووت و برسی، لە زۆرداران نەترسی، بێژە بەخاوەن کورسی، رێ چۆڵکەن بۆ گشتپرسی ... جەمال نەبەز

ئەڵمانیا، 2003 1/26

— لەژمارە (139) ی رۆژی 2003/1/1ی "میدیا"دا باسی کۆنفرانسی لەندەنم کرد کە بەرهەڵستکارانی عێراقی بەپشتگیریی دوو زلحیزبە کوردییەکە سازیانکرد. هەروەها ئەنجامە زیانبارەکانیشیم بێپەردە خستە بەرچاو. شایانی باسە؛ هێشتا چلەی کۆنفرانس تێنەپەڕیوە، ئەوەتا لە گەلێك لاوە دەنگی نارەزاییو رەخنەگرتن لەکۆنفرانس بەرزبووەتەوە. کورت و کرمانجی، نە ئەو لایەنانەی کە دوو زلحیزبە کوردییەکە دەیانویست رازییانبکەن، رازیبوون، و نە بۆ دوارۆژی کوردیش خاڵێکی ئەرێنی (ایجابی) خرایە سەر کاغەز کە مافی کورد راستوڕەوان و بێگرێوگۆڵ جێگیر بکا.

کۆنفرانسی لەندەن بە پاشگەزبوونەوەی دوو زلحیزبەکەو دەستهەڵگرتنیان (تنازل) لە چەند داخوازییەکی بنچینەییی کورد کەوتە سەر پێ؛ وەك بەڕێز سامی عەبدولڕەحمان ئازایانە دانیپێدانا. تاکە بابەتێك کە پێوەندیی بەکوردەوە هەبوو؛ خاڵی "فێدەراسیۆن" بوو، کە لەکۆنفرانسەکە بە "ئارەزووی دڵ و ئاواتی کورد" دانرا، و کۆنفرانس "رێزی خۆی" بەرامبەر دەربڕی، نەك بەمافێکی رەوای کورد کە بەرهەڵستکارانی عێراقی "پەسند"یان کردبێو دەستەبەربووبن بەوەی لەدەستووری هەمیشەیی عێراقی پاش سەددامدا بیچەسپێنن. سەیر ئەوەیە لەنێو بەشدارانی کۆنفرانسدا کەسانی وای تێدا هەبوون کە قانوونیان خوێندووە، وەك بەڕێزان دوکتۆر نوری تاڵەبانیو مام جەلال تاڵەبانی کە دیارە دەزانن کە "رێزگرتن"و "پەسند کردن" (قبول) لەباری قانوونییەوە زەویو ئاسمان دوورن لەیەکەوە. بێجگە لەمەش سپاردنی مافێکی وای کورد بەدەنگی سەرجەمی دانیشتووانی عێراق کە زۆربەیان ناکوردن؛ ئەنجامەکەی هەر لەئێستەوە دیارە کە ناهومێدیو رەنجەڕۆییە.

ئەوەی راستی بێ، ئێمە لەسەردەمێکدا دەژین کە کۆمەڵگەی کوردەواری تووشی سەرلێشێوانێکی یەکجار خراپکراوە. لەلایەکەوە بەدەم هاوار دەکەین لەدەست ئەنفال و چەکی کیمیاییو بەعەرەبکردنی کوردستان، کەچی لەلایەکی دیکەوە رۆژی لەدایکبوونی ئەو هێزە خوێنڕێژە تاوانبارە دەکەین بەجێژن کە دەوری سەرەکی گێڕاوەو دەگێڕێ لەداگیرکردنی باشووری کوردستان و کوژاندنەوەی هەموو شۆڕشەکانی کوردو ئەنفالکردن و بەعەرەبکردنی کوردستان و بەکارهێنانی چەکی کیمیاییو کوشتنی زارۆی کوردو سوکایەتیکردن بەرەشوڕووتی کوردو دەستدرێژیی بۆ ناموسی ژنانی کورد، لەمەش پتر دەبینە شایەت و پارێزەر (محامی) سەرکردەی سوپای عێراق "نزار خەزرەجی"و پاکانە دەکەین بۆیو دەبێژین "ئاگای لەئەنفال و بەکارهێنانی چەکی کیمیایی نەبووە".

لەلایەکەوە باسی سەربەستی رادەربڕین و دیمۆکراسی دەکەین و، لەلایەکی دیکەوە زۆر بەسەختی دەچین بەگژ خوێندکارانی زانستگەدا کە داوای بچووکترین مافی خۆیاندەکەن، وەك کەڵکوەرگرتن لە کۆمپیوتەرو سنووردانان بۆ ئەو مامۆستایانەی کە کۆنەبەعسی بوون و، لابردنی هێندەك نەرێتی دەوری بەرد، وەك دوورخستنەوەی خوێندکارانی کوڕو کچ لەیەك و، دوانەخستنی مانگانەی خوێندکاران.

لەلایەکەوە باسی پاراستنی فەرهەنگ و ئاسەوارە مێژووییەکانی کوردستان دەکەین؛ بەلام خانە سووتاوی سلێمانی کە شوێنەواری دەوڵەتی بابانە دەڕووخێنین، باسی مافی ژنان دەکەین، بەلام بەڕۆژی نیوەڕۆ ژنان دەکوژرێن و لەسەریان هەڵنادەینێ، باسی مافی هەژارو رووتە دەکەین، بەلام خۆپیشاندانی هێمینانەی خاوەن گالیسکە (عەرەبانچی) کانی سلێمانی بەوپەڕی توندوتیژییەوە سەرکوت دەکەین.

لەلایەکەوە باسی رای گشتیی گەل دەکەین و لەلایەکی دیکەشەوە، رووناکەینە گەل لەرێی دەنگوەرگرتنێکی گشتییەوە تابزانین خەڵکی هەرێمی نەفرین لەم رۆژە نازکە چڕو پڕەدا چییاندەوێ، پەرلەمانێکمان هەیە شەش ساڵە وەك ئینگلیزەکان دەبێژن "ئێکسپایەر" بووە، کەچی هەڵبژاردنێکی نوێ ناکەینەوە، تابزانین جەماوەری گەل کێیان بەدڵە بۆ پەرلەمانی تازە.

لەلایەکەوە هەزار سوێند دەخوێن کە جارێکی دیکە شەڕ بەیەکدی نافرۆشین و تفونەحلەت لەهەموو تێکەڕوونێکی نێوخۆیی دەکەین، کەچی هەتا ئێستەش میلیشیاکانمان نەکردووە بە لەشکرێکی یەکگرتوو

بەسەرکردەیی جەنەڕاڵێکی سەربەخۆی نەتەوەیی.

لەلایەکەوە باسی دەستووری بنچینەیی کوردستان دەکەین و کەچی تائێستەش دوو حکوومەتمان هەیەو نوێنەرانی هەردوولا لەدەرەوەی ولات هەریەکە بەنێوی زلحیزبێکەوە قسە دەکا، نەك بەنێوی حکوومەتی کوردستانەوە، کەچی گلەییش دەکەین کە بێگانە داننانێ پێماندا.

باسی کوردو کوردستان و زۆرداریی رژێمی بەعس دەکەین، کەچی پەرتۆکی قوتابخانەکانمان هی سەردەمی سەددامن و زۆریان وێنەکەی سەدامیان پێوەیەو هێندەك لەو پەرتۆکانە بۆ منداڵی عەرەب نووسراون، کەچی دەکرێن بەگەرووی منداڵی کورددا.

یانزە ساڵە حکومەتین، کەچی تائێستە پۆستەیەکمان بۆ دەرەوە نییە. هەتا ئێستە نەمانتوانیوە کۆمەڵی نەتەوە یەکگرتووەکان و تەنانەت دەوڵەتی ئەمریکاو بەریتانیا کە لەگەلێك رووەوە بەرژەوەندییان لەگەڵ بەرژەوەندیی ئەورۆی کورد یەکدەگرێتەوە، دابینبکەین رێی پۆستەیەکی دەرەوە بکەنەوە بۆمان و فڕگەیەك لەکوردستاندا دابمەزرێنن.

ئا لەم رۆژەدا کە ئەمریکاو بەریتانیا هەتا هەندازەیەك دۆست و دوژمنی خۆیان ناسیوەو سەنگ و سووکی "هەڤاڵبەندەکان"ی خۆیان لەرۆژی تەنگانەدا، کێشاوە، باشتر نەبوو لەباتی ئەوەی کۆنفرانسی لەندەن بکەینە دوانگەیەك بۆ ئەوەی لەهەموو جیهاندا بلاویبکەینەوە کە کورد ئەم سەربەستیەی ئەورۆ لەکوردستاندا هەیانە، نایانەوێو، لەعەرەبی تکریت و سامەڕا عێراقیترن، هەوڵی ئەوەمان بدایە ئەمریکاو بەریتانیا رازیبکەین بەوەی پەیمانێك ببەستن لەگەڵمان، یان هیچ نەبێ گشتپیرسییەکمان بکردایە لەو سێ لیوایەدا، تابزانین ئایە کورد بەراستی دەیەوێ جارێکی دی بەعێراقەوە بنووسێنرێ، یان دەیەوێ ئەگەر هەر چاری نەما، ببێتە پرۆتێکتۆرات (محمیە) یکی کۆمەڵەی نەتەوە یەکگرتووەکان، وەك ئەنجامی راپرسییەکی سەرەتایی لەهەولێرو زاخۆ پێشانیداوەو، ماوەیەکی درێژ لەمەوبەریش باسمکردووە.

ئەوانەی دڵسۆزی کوردن و بەتەنگ دواڕۆژی خەڵکی کوردستانەوەن، دەبێ زەوی خۆشبکەن بۆ گشتپرسییەك لەو 3 ستانە (لیوا) داو هەر لەو کاتەشدا سەرژمێرێك بۆ دانیشتووانی "هەرێمی نەفڕین" بکرێ، چۆنکە کە شەڕ قەوما، یان بەهۆی کودەتایەکی ناکاوییەوە باری عێراق هاتە گۆڕان و، دەسەلاتێك هاتە پێشەوە کە بەدڵی داگیرکەرانی کوردستان و ئەمریکاو دەوڵەتانی رۆژاوا بوو، ئەو دەمە کێشەی کورد گوێ شلناکرێ بۆی، ئەورۆش رۆژی چوونەوە چیاو شەڕی میلیشیا نییە، چۆنکە نە گەلی کورد جارێکی دی ئامادەی دروونەوەی کورتانەکەی جەجاڵەو نەهەلومەرجی نێوچەییو نێودەوڵەتانیش رێی ئەو کارانە دەدەن و، ئەو حەلە رەشورووتی کورد دەکەونەوە رەوکردن و دەبن بەئاردی نێو دڕك. لەبەر ئەوە باشترین شت لەم رۆژەدا گشتپرسییە، گشتپرسی

***ئةم وتارةي مامؤستا جةمال نةبةز لة ذمارةي 14 ي رؤذي 2003/2/1 رؤذنامةي ميديا بلاوكراوةتةوة.**